

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-85-02

Druk nr 556
Warszawa, 22 maja 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz o zmianie niektórych ustaw.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia 2002 r.

o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz o zmianie niektórych ustaw.

Art. 1.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) Trójstronna Komisja – Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych, o której mowa w ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080 i Nr 154, poz. 1793 i 1800),
- 2) prognozowany wskaźnik cen - średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty do opracowania projektu ustawy budżetowej,
- 3) wskaźnik cen - średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ogłoszony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,
- 4) prognozowany wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia – średnioroczny wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, przyjęty do opracowania projektu ustawy budżetowej,
- 5) wydatki gospodarstw domowych – przeciętne w roku miesięczne wydatki na jedną osobę na towary i usługi konsumpcyjne dla 20% osób o najniższych dochodach w gospodarstwach domowych pracowników, uzyskane z prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny badania budżetów gospodarstw domowych,
- 6) wskaźnik udziału dochodów z pracy najemnej – przeciętny w roku udział dochodów z pracy najemnej w wydatkach gospodarstwa domowego dla 20% osób o najniższych dochodach w gospodarstwach domowych pracowników, uzyskany z prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny badania budżetów gospodarstw domowych,
- 7) przeciętna liczba osób na utrzymaniu osoby pracującej najemnie – przeciętna w roku liczba osób na utrzymaniu osoby pracującej najemnie dla 20% osób o najniższych dochodach w gospodarstwach domowych pracowników, uzyskana z prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny badania budżetów gospodarstw domowych,

- 8) rok następny – rok, na który ustala się wysokość minimalnego wynagrodzenia,
- 9) rok poprzedni – rok, poprzedzający rok, w którym odbywają się negocjacje Trójstronnej Komisji.

Art. 2.

1. Wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem”, jest corocznie przedmiotem negocjacji w ramach Trójstronnej Komisji.
2. Rada Ministrów, w terminie do dnia 15 czerwca każdego roku, przedstawia Trójstronnej Komisji:
 - 1) propozycję wysokości minimalnego wynagrodzenia w roku następnym wraz z terminem zmiany wysokości tego wynagrodzenia, zgodnie z art. 3,
 - 2) informację o wskaźniku cen w roku poprzednim,
 - 3) informację o prognozowanych na rok następny: wskaźniku cen oraz wskaźniku przeciętnego wynagrodzenia,
 - 4) informację o wydatkach gospodarstw domowych w roku poprzednim,
 - 5) informację o wskaźniku udziału dochodów z pracy najemnej oraz przeciętnej liczbie osób na utrzymaniu osoby pracującej najemnie w roku poprzednim,
 - 6) informację o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w roku poprzednim według rodzajów działalności,
 - 7) informację o poziomie życia różnych grup społecznych,
 - 8) informację o warunkach gospodarczych państwa, z uwzględnieniem sytuacji budżetu państwa, wymogów rozwoju gospodarczego, poziomu wydajności pracy i konieczności utrzymania wysokiego poziomu zatrudnienia.
3. Trójstronna Komisja, po otrzymaniu propozycji i informacji, o których mowa w ust. 2, uzgadnia wysokość minimalnego wynagrodzenia w roku następnym w terminie do dnia 15 lipca każdego roku.
4. Wysokość minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3, podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów, w terminie do dnia 15 września każdego roku.
5. Jeżeli Trójstronna Komisja nie uzgodni w terminie, o którym mowa w ust. 3, wysokości minimalnego wynagrodzenia w roku następnym, Rada Ministrów ustala wysokość

minimalnego wynagrodzenia w roku następnym wraz z terminem zmiany tej wysokości, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 15 września każdego roku. Wysokość minimalnego wynagrodzenia ustalona przez Radę Ministrów nie może być niższa od wysokości minimalnego wynagrodzenia, o której mowa w ust. 2 pkt 1.

Art. 3.

Jeżeli prognozowany na następny rok wskaźnik cen, o którym mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3, wynosi:

- 1) co najmniej 105 % - ustala się dwa terminy zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia: od dnia 1 stycznia i od dnia 1 lipca,
- 2) mniej niż 105 % - ustala się jeden termin zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia – od dnia 1 stycznia.

Art. 4.

1. Wysokość minimalnego wynagrodzenia, o której mowa w art. 2, jest ustalana w taki sposób, aby przeciętna wysokość minimalnego wynagrodzenia w danym roku wzrastała w stopniu nie niższym niż prognozowany na dany rok wskaźnik cen.
2. Jeżeli w roku poprzednim prognozowany wskaźnik cen różni się od wskaźnika cen, przy ustalaniu wysokości minimalnego wynagrodzenia w roku następnym uwzględnia się wysokość minimalnego wynagrodzenia w roku poprzedzającym rok, na który jest ustalane minimalne wynagrodzenie, skorygowaną wskaźnikiem weryfikacyjnym, o którym mowa w ust. 3.
3. Wskaźnik weryfikacyjny otrzymuje się przez podzielenie wskaźnika cen w roku poprzednim przez prognozowany wskaźnik cen w roku poprzednim.

Art. 5.

1. Wysokość wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od wysokości minimalnego wynagrodzenia ustalonego w trybie art. 2, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Do końca 2005 r. wynagrodzenie pracownika w okresie jego pierwszych dwóch lat pracy, z zastrzeżeniem ust. 3 - 5, nie może być niższe niż:

- 1) 80% wysokości minimalnego wynagrodzenia – w pierwszym roku pracy,
- 2) 90% wysokości minimalnego wynagrodzenia – w drugim roku pracy.
3. Wskaźniki procentowe, o których mowa w ust. 2, odnoszą się w 2002 r. do najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określanego na podstawie Kodeksu pracy.
4. Przepis ust. 2 nie ma zastosowania do pracowników z wykształceniem wyższym.
5. Do okresów, o których mowa w ust. 2, wlicza się wszystkie okresy, za które była opłacana składka na ubezpieczenie społeczne lub zaopatrzenie emerytalne, z wyłączeniem okresów zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.
6. Do obliczenia wysokości wynagrodzenia pracownika przyjmuje się przysługujące pracownikowi składniki wynagrodzenia i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy, zaliczone według zasad statystyki zatrudnienia i wynagrodzeń określonych przez Główny Urząd Statystyczny do wynagrodzeń osobowych, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika nie uwzględnia się:
 - 1) nagrody jubileuszowej,
 - 2) odprawy pieniężnej przysługującej pracownikowi w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy,
 - 3) wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

Art. 6.

1. Jeżeli w danym miesiącu, z uwagi na terminy wypłat niektórych składników wynagrodzenia lub rozkład czasu pracy, wynagrodzenie pracownika, obliczone zgodnie z art. 5 ust. 6, jest niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia, następuje uzupełnienie wynagrodzenia do tej wysokości w postaci wyrównania.
2. Wyrównanie wypłaca się za okres każdego miesiąca łącznie z wypłatą wynagrodzenia.
3. Pracownikom wynagradzanym na podstawie godzinowych stawek wynagrodzenia wyrównanie wypłaca się za każdą godzinę pracy. Wyrównanie stanowi różnicę między wysokością wynagrodzenia godzinowego, wynikającą z podzielenia wysokości minimalnego wynagrodzenia przez liczbę godzin pracy przypadającą do przepracowania przez pracownika w danym miesiącu w ramach pełnego wymiaru czasu pracy, a wysokością wynagrodzenia pracownika w danym miesiącu, obliczoną zgodnie z art. 5 ust. 6, przeliczoną na godzinę pracy.

4. Pracownikom wynagradzanych na podstawie miesięcznych stawek wynagrodzeń, którym nie przysługuje wynagrodzenie za pełny miesięczny wymiar czasu pracy, wyrównanie wypłaca się za każdą godzinę pracy. Wyrównanie stanowi różnicę między wysokością wynagrodzenia godzinowego, wynikającą z podzielenia wysokości minimalnego wynagrodzenia przez liczbę godzin pracy przypadającą do przepracowania przez pracownika w danym miesiącu w ramach pełnego wymiaru czasu pracy, a wysokością wynagrodzenia pracownika w danym miesiącu, obliczoną zgodnie z art. 5 ust. 6, przeliczoną na godzinę pracy.

Art. 7.

1. Jeżeli pracownik jest zatrudniony w niepełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy, wysokość minimalnego wynagrodzenia ustala się w kwocie proporcjonalnej do liczby godzin pracy przypadającej do przepracowania przez pracownika w danym miesiącu, biorąc za podstawę wysokość minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie niniejszej ustawy.
2. Do obliczenia wyrównania pracownikom zatrudnionym w niepełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 3 i 4.

Art. 8.

W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 52 w ust. 2 i w art. 204 w ust. 1 wyrazy „najniższego wynagrodzenia pracowników za pełny miesięczny wymiar czasu pracy, określonego przez ministra właściwego do spraw pracy na podstawie Kodeksu pracy” zastępuje się wyrazami „minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów”;
- 2) w art. 128:
 - a) w ust. 1 i 2 wyrazy „najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego przez ministra właściwego do spraw pracy na podstawie Kodeksu pracy” zastępuje się wyrazami „minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów”;
 - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli łączny miesięczny dochód uzyskiwany przez osoby, o których mowa w ust. 2, jest niższy od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, zasiłek, o którym mowa w ust. 1, przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między kwotą minimalnego wynagrodzenia za pracę a wysokością tego dochodu.”,

- c) w ust. 5 wyrazy „najniższego wynagrodzenia” zastępuje się wyrazami „minimalnego wynagrodzenia”.

Art. 9.

W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 13 wyrazy „w szczególności poprzez ustalanie najniższego wynagrodzenia za pracę” zastępuje się wyrazami „w szczególności poprzez ustalanie minimalnego wynagrodzenia za pracę”;
- 2) w art. 18^{3d} wyrazy „w wysokości nie niższej niż najniższe wynagrodzenie za pracę” zastępuje się wyrazami „w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, ustalone na podstawie odrębnych przepisów”;
- 3) skreśla się art. 77⁴;
- 4) w art. 81 w § 1 w zdaniu drugim wyrazy „od najniższego wynagrodzenia określonego na podstawie art. 77⁴ pkt 1” zastępuje się wyrazami „od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów”;
- 5) w art. 137 w § 2 wyrazy „w wysokości 20% stawki godzinowej wynikającej z najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie art. 77⁴ pkt 1” zastępuje się wyrazami „w wysokości 20% stawki godzinowej wynikającej z wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów”.

Art. 10.

W ustawie z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. z 1992 r. Nr 5, poz. 18, z 1995 r. Nr 4, poz. 17 i Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 7, poz. 44 i Nr 139, poz. 647, z 1997 r. Nr 80, poz. 496, Nr 106, poz. 678, Nr 141, poz. 943 i 944, z 1999 r. Nr 50, poz. 500 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 877 i Nr 85, poz. 925) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 32 w ust. 1 wyrazy „najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego przez ministra właściwego do spraw pracy na podstawie Kodeksu pracy” zastępuje się wyrazami „minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów”;
- 2) w art. 32a wyrazy „najniższego wynagrodzenia miesięcznego za pracę pracowników, określonego przez ministra właściwego do spraw pracy na podstawie Kodeksu pracy” zastępuje się wyrazami „minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów”;
- 3) w art. 41 w ust. 3 wyrazy „najniższego wynagrodzenia pracowników za pełny miesięczny wymiar czasu pracy, określonego przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej na podstawie Kodeksu pracy” zastępuje się wyrazami „minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów”.

Art. 11.

W ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 10, poz. 59 i Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 83, poz. 372, Nr 106, poz. 457 i Nr 113, poz. 491, z 1992 r. Nr 21, poz. 84, z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1996 r. Nr 24, poz. 110 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136) w art. 8 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Wysokość odprawy nie może przekraczać kwoty 15-krotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedzającego rok, w którym rozwiązano stosunek pracy, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów.”

Art. 12.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 101, poz. 1090, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324 oraz z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz.

1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 21 w ust. 1 w pkt: 6a, 17, 26 lit. b), 32b, 40b, 67, 68, 77, 78 lit. b), 88 i 92, w art. 26 w ust. 7a w pkt 7 i 12, w ust. 7e, w art. 27a w ust. 3 w pkt 1 lit. b) - d) wyrazy „najniższego wynagrodzenia za pracę” zastępuje się wyrazami „minimalnego wynagrodzenia za pracę”;
- 2) w art. 27c w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) sześciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę za grudzień roku poprzedzającego rok podatkowy, w którym zakończono szkolenie pozytywnym wynikiem egzaminu, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów - przy okresie szkolenia do 24 miesięcy.”.

Art. 13.

W ustawie z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50, Nr 28, poz. 127 i Nr 129, poz. 599, z 1994 r. Nr 132, poz. 670, z 1995 r. Nr 44, poz. 231 i Nr 142, poz. 702 i 703, z 1996 r. Nr 137, poz. 640, z 1997 r. Nr 111, poz. 722, Nr 123, poz. 776 i 780, Nr 137, poz. 926, Nr 141, poz. 943 i Nr 162, poz. 1104, z 1998 r. Nr 139, poz. 905 i Nr 161, poz. 1076, z 1999 r. Nr 50, poz. 499, Nr 57, poz. 596 i Nr 95, poz. 1100, z 2000 r. Nr 68, poz. 805 i Nr 105, poz. 1107, z 2001 r. Nr 12, poz. 92, Nr 39, poz. 459, Nr 56, poz. 580, Nr 63, poz. 639, Nr 80, poz. 858, Nr 90, poz. 995, Nr 106, poz. 1150 i Nr 122, poz. 1324 oraz z 2002 r. Nr 19, poz. 185 i Nr 41, poz. 365) w art. 14a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- „3. Kwotę zwrotu, o której mowa w ust. 1, stanowi iloczyn liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładzie pracy chronionej lub zakładzie aktywności zawodowej w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz minimalnego wynagrodzenia za pracę za grudzień roku poprzedzającego rok podatkowy, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, z tym że w przypadku zatrudniania osób niepełnosprawnych zaliczonych do:
- 1) lekkiego stopnia niepełnosprawności - do wyliczeń przyjmuje się jednokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - 2) umiarkowanego stopnia niepełnosprawności - do wyliczeń przyjmuje się dwukrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę,
 - 3) znacznego stopnia niepełnosprawności - do wyliczeń przyjmuje się trzykrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę.”.

Art. 14.

W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56, Nr 42, poz. 475, Nr 89, poz. 973, Nr 100, poz. 1080, Nr 122, poz. 1323 i 1325, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1793) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) najniższym wynagrodzeniu – oznacza to minimalne wynagrodzenie za pracę ustalane na podstawie odrębnych przepisów,”;

2) w art. 23 w ust. 1 w pkt 2 po lit. h) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. i) w brzmieniu:

„i) był zatrudniony lub wykonywał inną pracę zarobkową i osiągał wynagrodzenie lub dochód, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy.”;

3) w art. 53 w ust. 1 wyrazy „wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca co najmniej najniższe wynagrodzenie” zastępuje się wyrazami „wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca co najmniej minimalne wynagrodzenie, a w przypadku osób, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr ..., poz. ...), co najmniej wynagrodzenie, o którym mowa w tym przepisie.”.

Art. 15.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 i Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 119, poz. 1249 oraz z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444 i Nr 154, poz. 1792) w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) najniższym wynagrodzeniu - oznacza to minimalne wynagrodzenie za pracę obowiązujące w grudniu roku poprzedniego, ustalane na podstawie odrębnych przepisów,”.

Art. 16.

W ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 144, poz. 930, z 2000 r. Nr 104, poz. 1104 i Nr 122, poz. 1324 oraz z 2001 r. Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 125, poz. 1363 i 1369 i Nr 134, poz. 1509) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 w ust. 3 w pkt 7 i 12 oraz w art. 11 w ust. 7 wyrazy „najniższego wynagrodzenia za pracę” zastępuje się wyrazami „minimalnego wynagrodzenia za pracę”;
- 2) w art. 53 w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) sześciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę za grudzień roku poprzedzającego rok podatkowy, w którym zakończono szkolenie pozytywnym wynikiem egzaminu, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów - przy okresie szkolenia do 24 miesięcy.”.

Art. 17.

Prezes Rady Ministrów do dnia 30 września 2005 r. przedstawi Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej ocenę funkcjonowania ustawy, uwzględniającą:

- 1) analizę kształtowania się relacji minimalnego wynagrodzenia do poziomu wynagrodzeń w gospodarce narodowej,
- 2) informację o liczbie pracowników otrzymujących minimalne wynagrodzenie,
- 3) analizę związku między wysokością minimalnego wynagrodzenia a sytuacją na rynku pracy.

Art. 18.

Ilekoć w przepisach prawa jest mowa o „najniższym wynagrodzeniu za pracę pracowników” przez odwołanie się do odrębnych przepisów lub do Kodeksu pracy albo przez wskazanie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, Ministra Pracy i Polityki Społecznej lub ministra właściwego do spraw pracy, jako zobowiązanego do ustalania takiego wynagrodzenia na podstawie odrębnych przepisów lub Kodeksu pracy, oznacza to minimalne wynagrodzenie w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 19.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 2 i 3, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,

- 2) art. 5 ust. 2 - 5, które wchodzą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia i mają zastosowanie od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Obowiązek ustalania minimalnej wysokości wynagrodzenia za pracę lub sposobu ustalania tej wysokości aktem prawnym rangi ustawowej wynika z art. 65 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Dotychczas, najniższe wynagrodzenie pracowników za pracę określa Minister Pracy i Polityki Społecznej, w drodze rozporządzenia, na podstawie upoważnienia zawartego w art. 77⁴ Kodeksu pracy.

W praktyce, przy określaniu wysokości najniższego wynagrodzenia Minister konsultował się ze związkami zawodowymi i organizacjami pracodawców w ramach powołanego przez Ministra specjalnego Zespołu. W celu wypracowania ostatecznej decyzji Zespołu wykorzystywane były dane analityczne w zakresie:

- kształtowania się cen towarów i usług konsumpcyjnych (rzeczywistych i prognozowanych),
- wydatków gospodarstw domowych dla 20% osób o najniższych dochodach w gospodarstwach pracowniczych (baza do wyliczenia wysokości najniższego wynagrodzenia tzw. metodą koszykową).
- sytuacji budżetu państwa w zakresie możliwości sfinansowania skutków podwyższenia minimalnego wynagrodzenia pracownikom państwowej sfery budżetowej oraz skutków wynikających z relacjonowania wysokości niektórych świadczeń finansowanych z budżetu państwa do wysokości najniższego wynagrodzenia,
- sytuacji na rynku pracy.

Istotnym novum przedkładanego projektu ustawy jest ustawowe zapewnienie realnej wartości minimalnego wynagrodzenia. Natomiast rzeczywisty poziom minimalnego wynagrodzenia będzie uzależniony od wyników negocjacji w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, która w swoich pracach będzie mogła wykorzystać dotychczasowe metody ustalania wysokości minimalnego wynagrodzenia.

Udział w Komisji Trójstronnej przedstawicieli związków zawodowych i pracodawców powinien stworzyć warunki do wynegocjowania takiego poziomu minimalnego wynagrodzenia, który w maksymalnym stopniu będzie godził funkcję społeczną płacy minimalnej z funkcją ekonomiczną, a tym samym nie będzie miał negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki.

Gwarancją, że minimalne wynagrodzenie nie będzie ustalone w wysokości wpływającej w praktyce negatywnie na gospodarkę i rynek pracy, jest upoważnienie dla Rady Ministrów do ustalenia wysokości minimalnego wynagrodzenia, w przypadku niezgodnienia jej na forum Komisji Trójstronnej. Dotychczas takim gwarantem jest Minister Pracy i Polityki Społecznej.

W Polsce nie istnieją modele dynamicznego zatrudnienia, którymi można by posłużyć się w celu rzetelnego oszacowania skutków kształtowania się minimalnego wynagrodzenia na rynek pracy.

Prowadzone przez inne kraje badania pokazują, że wzrost płacy minimalnej na ogół nie jest powiązany ze spadkiem zatrudnienia ogółem, ale towarzyszy mu spadek zatrudnienia młodzieży, głównie zaś młodocianych. Symulacje przeprowadzone w Polsce generalnie potwierdzają tę zależność i wskazują, że wzrostowi wynagrodzenia minimalnego o 1 pkt

procentowy towarzyszy spadek zatrudnienia młodzieży (do 24 roku życia) o 0,61 pkt procentowego (Stanisława Borkowska (1999) Wynagrodzenie godziwe. Koncepcja i pomiar. IPiSS Warszawa). Z kolei, według oficjalnego dokumentu OECD z 1997 r. „jest prawdopodobne, że ustawowe minimalne wynagrodzenie wpływa na redukcję zatrudnienia, ale wrażliwość zatrudnienia na poziom minimalnego wynagrodzenia zależy, między innymi, od tego jak kształtuje się struktura kwalifikacji i doświadczenia zawodowego siły roboczej.”

Aby badania dotyczące rynku pracy miały rzeczywistą wartość poznawczą powinny uwzględniać wiele czynników determinujących sytuację na tym rynku, a nie tylko minimalne wynagrodzenie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, wynagrodzenie w wysokości najniższego wynagrodzenia otrzymywało w 1997 r. 4,6%, a w 1999 r. - 3,0% ogółu zatrudnionych w gospodarce narodowej. Relatywnie więcej pracowników otrzymywało wynagrodzenie na poziomie najniższym w sektorze prywatnym (odpowiednio 9,1% i 6,1%) aniżeli w sektorze publicznym (odpowiednio 1,2 % i 0,2%).

Dane te dotyczą podmiotów o liczbie pracujących powyżej 5- ciu osób.

Dla przykładu, w krajach Unii Europejskiej najwyższy odsetek pracowników otrzymujących minimalne wynagrodzenie zanotowano w 1999 r. w Luksemburgu (17,0%), a najniższy – w Hiszpanii (2,6%) i Holandii (2,2%).

Z kolei, relacja minimalnego wynagrodzenia do przeciętnego wynagrodzenia w przemyśle przetwórczym wynosiła w 1999 r. od 34% w Hiszpanii do 57% w Portugalii. Dla porównania, w Polsce relacja ta wynosiła w 1999 r. około 41%, a w 2001 r. – 37,8%.

Projekt ustawy przewiduje:

- 1) ustalanie wysokości minimalnego wynagrodzenia w drodze negocjacji na forum Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych,
- 2) coroczny wzrost minimalnego wynagrodzenia w stopniu nie niższym niż prognozowany na dany rok wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem,
- 3) terminy zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia:
 - a) dwa - od dnia 1 stycznia i od dnia 1 lipca, jeżeli prognozowany na dany rok wskaźnik cen wynosi co najmniej 105 %,
 - b) jeden – od dnia 1 stycznia, jeżeli prognozowany na dany rok wskaźnik cen wynosi mniej niż 105 %,
- 4) korygowanie wysokości minimalnego wynagrodzenia za rok poprzedni do celów ustalenia wysokości minimalnego wynagrodzenia na rok następny, w przypadku gdy w roku poprzednim wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych podany przez Główny Urząd Statystyczny będzie różnił się od wskaźnika prognozowanego.

Rada Ministrów przedstawiać będzie Komisji propozycję wysokości minimalnego wynagrodzenia w roku następnym oraz informacje w zakresie kształtowania się cen, wynagrodzeń, wydatków gospodarstw domowych, poziomu życia ludności, warunków gospodarczych, które posłużą Komisji do wypracowania stanowiska w zakresie poziomu minimalnego wynagrodzenia w roku następnym.

Projekt przewiduje uzupełnienie wynagrodzenia pracownika do wysokości minimalnego wynagrodzenia w postaci wyrównania w sytuacji, gdy - z uwagi na terminy wypłat niektórych składników wynagrodzeń lub rozkład czasu pracy w poszczególnych miesiącach - wynagrodzenie pracownika będzie niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia.

Przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika, w celu ustalenia czy nie jest ono niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia, proponuje się przyjąć przysługujące

pracownikowi składniki wynagrodzenia i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy, zaliczone zgodnie z zasadami statystyki zatrudnienia i wynagrodzeń określonymi przez Główny Urząd Statystyczny do „wynagrodzeń osobowych”, z wyłączeniem: nagród jubileuszowych, odpraw pieniężnych przysługujących w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, a także wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

Oznacza to, że tak jak dotychczas nie będą uwzględniane przy obliczaniu minimalnego wynagrodzenia: dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz należności przysługujące pracownikom z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej.

W stosunku do stanu dotychczasowego, w projekcie odstąpiono jedynie od uwzględniania w wynagrodzeniu wypłat składników wynagrodzeń za okresy dłuższe niż 1 miesiąc (premi) w przeliczeniu ostatniej ich wypłaty na okres jednomiesięczny. Tworzy to warunki do zagwarantowania pracownikowi minimalnego wynagrodzenia w każdym miesiącu.

Projekt przewiduje na okres do końca 2005 r., to jest na okres wchodzenia na rynek pracy młodzieży z roczników wyżu demograficznego, różnicowanie wysokości minimalnego wynagrodzenia dla osób podejmujących pracę po raz pierwszy. Proponuje się, aby wynagrodzenie tych pracowników, z wyłączeniem osób z wykształceniem wyższym, nie mogło być niższe niż:

- 1) 80 % wysokości minimalnego wynagrodzenia – w pierwszym roku pracy,
- 2) 90 % wysokości minimalnego wynagrodzenia – w drugim roku pracy.

Do stażu pracy wyżej wymienionych osób wliczane byłyby wszystkie okresy, za które opłacana była składka na ubezpieczenie społeczne lub zaopatrzenie emerytalne, z wyłączeniem okresów zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Zakłada się, że dzięki takiej regulacji zwiększona zostanie skłonność pracodawców do zatrudniania młodych pracowników, co może przyczynić się do poprawy sytuacji na rynku pracy, zwłaszcza osób młodych. Zdaniem pracodawców, produktywność tych osób jest niska i nie pokrywa kosztów minimalnego wynagrodzenia.

W krajach, w których wprowadzono różnicowanie wysokości minimalnego wynagrodzenia ze względu na wiek, argumentowano to także potrzebą zwiększenia szans na rynku pracy ludzi młodych i niedoświadczonych.

Zmiany w innych ustawach dotyczą:

- 1) w ustawie - Kodeks pracy – skreślenia upoważnienia dla Ministra Pracy i Polityki Społecznej do określania, w drodze rozporządzenia, najniższego wynagrodzenia za pracę (art. 77⁴); w pozostałych artykułach - zamiany pojęcia „najniższe wynagrodzenie za pracę” na „minimalne wynagrodzenie z pracę”,
- 2) w ustawach: o uposażeniu żołnierzy, o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw, o podatku dochodowym od osób fizycznych, o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne – zastąpienia relacjonowania różnego typu wypłat do bieżącej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę relacjonowaniem do wysokości tego wynagrodzenia z grudnia roku poprzedniego,
- 3) w ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu - zaliczania do okresu „365 dni” wymaganych do nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych także okresów zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej przez osoby uzyskujące wynagrodzenie w wysokości co najmniej 80 % (w pierwszym roku pracy) lub 90 % (w drugim roku pracy) minimalnego wynagrodzenia – przez osoby podejmujące po raz pierwszy pracę oraz obowiązek opłacania

składek na Fundusz Pracy za wymienione osoby pomimo uzyskiwania wynagrodzenia w wysokości niższej od minimalnego wynagrodzenia.

Projekt zakłada nałożenie na Prezesa Rady Ministrów zobowiązania do przeprowadzenia oceny funkcjonowania przepisów ustawy oraz do przekazania Sejmowi:

- analizy kształtowania się relacji minimalnego wynagrodzenia do poziomu wynagrodzeń w gospodarce narodowej,
- informacji o liczbie pracowników otrzymujących minimalne wynagrodzenie,
- analizy związku między wysokością minimalnego wynagrodzenia a sytuacją na rynku pracy.

Propozycja ta wiąże się ze zgłoszonymi przez obie centrale związków zawodowych obawami, że proponowane w projekcie ustawy rozwiązania wpłyną negatywnie na relacje wynagrodzeń w gospodarce narodowej. W ramach oceny funkcjonowania ustawy zbadana zostanie współzależność między wysokością minimalnego wynagrodzenia a sytuacją na rynku pracy.

Przewiduje się, że przepisy ustawy wejdą w życie w 2003 r., z tym że przepisy dotyczące:

- negocjowania minimalnego wynagrodzenia - wejdą w życie w 2002 r., w terminie umożliwiającym Komisji Trójstronnej ustalenie wysokości minimalnego wynagrodzenia w 2003 r.,
- różnicowania wysokości minimalnego wynagrodzenia dla osób podejmujących pracę po raz pierwszy - wejdą w życie w 2002 r. po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy, i mają zastosowanie od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przedstawiany projekt ustawy jest zgodny z generalną zasadą przyjętą w Kodeksie pracy, że normy w nim zawarte mają charakter gwarancji minimalnych i mogą być zmieniane na korzyść pracownika. Oznacza to, że projekt nie narusza swobody negocjowania minimalnego wynagrodzenia i zawierania korzystniejszych rozwiązań w układach zbiorowych pracy.

Skutki wzrostu minimalnego wynagrodzenia, podobnie jak dotychczas, będą finansowane w ramach środków przeznaczonych na wzrost wynagrodzeń w danym roku u danego pracodawcy, w tym w państwowej sferze budżetowej w ramach wynagrodzeń określanych na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Wzrost minimalnego wynagrodzenia będzie powodować także skutki finansowe z tytułu ustawowego relacjonowania niektórych świadczeń do wysokości minimalnego wynagrodzenia (bieżącej lub z grudnia roku poprzedniego).

Szacuje się na bazie danych z 2001 r., że każde podwyższenie minimalnego wynagrodzenia o 10 zł powodowałoby z tego tytułu skutki finansowe w wysokości około 10,2 mln zł rocznie, z tego dla budżetu państwa około 8,8 mln zł i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) - około 1,4 mln zł.

W relacji do minimalnego wynagrodzenia są określane w drodze ustawowej następujące świadczenia:

1) finansowane z budżetu państwa:

- składki na ubezpieczenie społeczne: poborowych odbywających służbę zastępczą, żołnierzy niezawodowych w służbie czynnej, pozostających w służbie kandydackiej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, osób duchownych,
- zryczałtowane rekompensaty utraconych zarobków dla pracowników wezwanych do osobistego stawienia się na wezwanie właściwych organów w sprawach dotyczących powszechnego obowiązku obrony,

- ryczałt godzinowy dla pracowników wykonujących świadczenie osobiste na rzecz obrony,
 - zasiłki dla poborowych odbywających służbę zastępczą oraz żołnierzy zasadniczej służby wojskowej posiadających na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny w czasie odbywania służby,
 - odprawy wypłacane żołnierzom niezawodowym zwalnianym ze służby,
 - wynagrodzenia za pracę skazanych,
- 2) finansowane z PFRON: refundacja wynagrodzeń wypłacanych osobom ze stwierdzoną chorobą psychiczną oraz refundacja wynagrodzeń wypłacanych zatrudnionym osobom niepełnosprawnym.

Zakłada się, że nie zostanie poszerzony katalog ustawowych świadczeń liczonych od wysokości najniższego wynagrodzenia. Uzależnione jest to jednak od rozwiązań przyjmowanych w innych aktach prawnych (ustawach), a nie od projektu omawianej ustawy.

Skutki finansowe relacjonowania różnego typu wypłat w aktach prawnych niższej rangi będą finansowane, tak jak dotychczas, w ramach środków określonych w budżetach poszczególnych ministrów.

Stosownie do art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234 z późn. zm.) oraz art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235 z późn. zm.) projekt ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz o zmianie niektórych ustaw przekazany został w dniu 12 lutego br. - w celu wyrażenia opinii – do:

- Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- Konfederacji Pracodawców Polskich,
- Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych,
- Związku Rzemiosła Polskiego.

Obie centrale związków zawodowych negatywnie odniosły się do projektu ustawy, gdyż ich zdaniem projekt:

- nie spełnia wymogu konstytucyjnego i nie określa sposobu ustalania wysokości minimalnego wynagrodzenia, na przykład według koszyka towarów i usług, w relacji do minimum socjalnego lub średniej płacy krajowej,
- wprowadza różnicowanie poziomu płacy minimalnej bez zbadania konstytucyjności takiego rozwiązania.

Organizacje pracodawców nie zgłosiły zastrzeżeń do projektu ustawy.

Strona Rządowa podejmowała ponadto kilkakrotnie, w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych na posiedzeniu plenarnym (25 kwietnia br.) i posiedzeniach prezydium (5 marca, 4 i 23 kwietnia br.) oraz Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych (13 lutego, 21 i 29 marca oraz 8 i 17 maja), próby wypracowania wspólnego stanowiska odnośnie do projektowanej ustawy, ale okazało się to niemożliwe.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekr. Min. DH/1567 /2002/DPE-eb

Warszawa, 14 maja 2002r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz o zmianie niektórych ustaw, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz o zmianie niektórych ustaw (pismo nr RM-10-85-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jerzy Hausner

Minister Pracy i Polityki Społecznej

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 6 czerwca 2002 r.

Cena 1,02 zł + 22% VAT

